

SDG-kompas

Met het oog op de nieuwe Omgevingswet moet elke overheid een Omgevingsvisie maken. Dat is geen juridisch bindend instrument, maar slechts een beleidsstuk. We waren die twee aparte sporen van beleid en recht al gewend uit de Wet ruimtelijke ordening. In die wet heette het de 'structuurvisie' en ze waren ook onder die wet al verplicht voor alle overheidslagen. In zo'n Omgevingsvisie zet je als gemeente of provincie je beleid neer; de rechtsregels komen daarna in een gemeentelijk Omgevingsplan of provinciale Omgevingsverordening maar hoeven niet per se iets te maken te hebben met de inhoud van de Omgevingsvisie. Beleid en recht waren en blijven gescheiden sporen. Beleid is vrijblijvend en soft, maar recht is daarentegen dwingend, hard en bij de rechter afdwingbaar.

De Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) heeft haar leden geadviseerd om die omgevingsvisies helemaal hip en fraai vorm te geven met SDG's (de Sustainable Development Goals van de VN). Via dit zogenoemde SDG-kompas kom je vanzelf immers tot een utopische ruimtelijke ordening met veel duurzame oplossingen, veel groen, veel waterretentie en klimaatbestendigheid. Het gevolg is dat de omgevingsvisies prachtige plaatjes en idem beleidsproza (gaan) bevatten. Een aanprijzing van je provincie of gemeente.

“Gechargeerd gezegd: het beleid is mooi, maar het recht is lelijk en dus is ook wat er uiteindelijk in het veld gebeurt lelijk”

Toch zegt dit beleidsproza helemaal niks, want in de rechtszaal telt alleen wat van dat al moois is terug te vinden in de juridische instrumenten, dus in Omgevingsplan en Omgevingsverordening. Behalve nog wat Europese milieu- en natuurregels is inmiddels veel aan lagere overheden overgelaten. Dat heet decentralisatie en vaak betekent het dat gemeenten veel vrijheid hebben om toch gewoon weer ouderwets en superwinstgevend te bouwen, het liefst in en ten

coste van groen; ongehinderd door die utopische beleidsteksten want die binden toch niet. Hun omgevingsvisie kan daarbij slechts een frontje en dekmantelige *window-dressing* zijn die niks met de feitelijkheid te maken hoeft te hebben.

Gechargeerd gezegd: het beleid is mooi, maar het recht is lelijk en dus is ook wat er uiteindelijk in het veld gebeurt lelijk. Hoe kunnen we deze twee gescheiden werelden, deze gespletenheid tussen prachtig beleid en lelijk recht doorbreken? Heel simpel. Gewoon zorgen dat die gemeenten zich ook in hun echte regels (dus in hun omgevingsplan) moeten houden aan de SDG's en duurzame gebiedsontwikkeling. Hoe doe je dat? Door te stoppen met die ongebreidelde decentralisatie van de laatste jaren en ook als rijksoverheid weer een ruimtelijk kader voor lagere overheden op te stellen. Dat heette vroeger ruimtelijke ordening, kortweg RO, en daar deed ook de rijksoverheid aan mee. Met eigen rijksregels en met een eigen ministerie zelfs. Die rijkskaders zijn nu bijna allemaal weggedecentraliseerd naar gemeenten en provincies, maar wat is er mis met ook op nationaal niveau weer aan RO te gaan doen en daarbij die lagere overheden een kader mee te geven zonder ze daarbij alles uit handen te nemen? Subsidiariteit heet dat. In *RO-Magazine* werd onlangs al gepleit voor inpoldering van delen van het Markermeer en inperking van het areaal landbouwland ten gunste van oppervlakte en veerkracht voor natuur. Ook de veenweidegebieden zou je bij voorkeur landelijk willen redden. Voorts zouden planologische zones rond Natura 2000 gereserveerd moeten worden met daarin natuurinclusieve landbouw en ook de EHS cq het Natuurnetwerk Nederland zouden we weer uniform nationaal dezelfde 'nee, tenzij'-beschermingsregels moeten geven en alsnog moeten voltooien overeenkomstig het Natuurbeleidsplan 1990 inclusief het Oostvaarderswold tussen Veluwe en Oostvaardersplassen. Dat kan alleen met RO-recht langs lijnen van subsidiariteit; dus met ook veel meer rijksregels en minder decentralisatie.

Fred Kistenkas
fred.kistenkas@wur.nl

agenda

25 maart
Cursus Lanenbeheer voor vleermuizen
www.zoogdiervereniging.nl

26 maart
Workshops Effectieve Instructie (veilig werken)
www.vbne.nl

27 maart
Bosmaaien
www.cursuscentrumgroen.nl/cursusplanning

30 en 31 maart en 1 april
Motorzagen basis
www.cursuscentrumgroen.nl/cursusplanning

31 maart
Bijpraatsessie Klimaat en Ongelijkheid
www.natuurenmilieuoverijssel.nl

6 april
Veldwerkplaats Griend en de Waddenzee
www.veldwerkplaatsen.nl

6 april
Werkschuurbijeenkomst 'preventie tekenbeten en beschermende kleding'
www.vbne.nl

7 april
Cursus bos-esthetiek
www.klingenbomen.nl

8 april van 9.00-12.00 uur
WNB 1 opfris
www.cursuscentrumgroen.nl/cursusplanning

15 april
Veldwerkplaats Drones in het natuurbeheer
www.veldwerkplaatsen.nl

16 en 17 april
Beheer Openbaar Groen
www.cursuscentrumgroen.nl/cursusplanning

21 april
BOSLES voor geïnteresseerde leken
www.klingenbomen.nl

13 mei
Werkschuurbijeenkomst groen en gezondheid in onze natuurterreinen
www.vbne.nl

14 mei
Atlas Werkconferentie Verken uw leefomgeving
www.atlasnatuurlijkkapitaal.nl

14 en 15 mei
Cursus Geïntegreerd bosbeheer
www.klingenbomen.nl

19 mei
Workshops Effectieve Instructie (veilig werken)
www.vbne.nl